

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ І НАУКИ
КАФЕДРА РОСІЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан філологічного факультету

_____ Т.В. Хом'як

"__" _____ 2016 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВНД 5.7 ХУДОЖНІЙ ПЕРЕКЛАД

Напрямок підготовки: **6.020303** – «Філологія»
Професійне спрямування: «Мова і література (російська)»
Спеціалізація «Літературознавство»

Факультет **філологічний**

2016 - 2017 навчальний рік

Робоча програма «**Художній переклад**» для студентів за напрямом підготовки **6.020303** – «*Філологія*», професійного спрямування «*Мова і література (російська)*», 2013 року. - 9 с.

Розробники: **Муравін О.В.**, кандидат філологічних наук, доцент.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри російської філології

Протокол від “__” _____ 2016 року № 1

Завідувач кафедри _____ І.Я. Павленко

“__” _____ 2016 року

Схвалено науково-методичною радою філологічного факультету

Протокол від “__” _____ 2016 року № 1

Голова _____ І.І. Ільченко

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни		
		денна форма навчання	заочна форма навчання	
Кількість кредитів – 4	Галузь знань <i>0203 – «Гуманітарні науки»</i>	За вибором		
	Напрямок підготовки 6.020303 – «Філологія»			
Модулів – 2	Професійне спрямування: <i>«Мова і література (російська)»</i>	Рік підготовки:		
Змістових модулів – 2		2-й		
Реферат		Семестр		
Загальна кількість годин - 120 Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 3,5		Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	4 - й	
			Лекції	
			24	
			Практичні	
	12			
	Самостійна робота			
	42			
	Індивідуальні завдання: 42			
Вид контролю: залік				

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 1:1.2

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – формування у студентів системи знань та уявлень про основні етапи та напрямки, сучасного рівня розвитку художнього перекладу; ознайомити з його основними положеннями, поняттями і категоріями, методикою та термінологічним апаратом перекладознавства.

Завдання курсу: сформувати уявлення про мовну, естетичну, культурологічну інтерпретацію художнього тексту; ознайомити з основними принципами перекладу художнього тексту; навчити студентів визначати загальну стратегію перекладу і долати конкретні перекладацькі труднощі; познайомити з основними функціонально-стилістичними і жанровими різновидами художнього перекладу.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні **знати:**

- основи теорії і практики перекладу;
- текст та його одиниці, категорії тексту, категорії дискурсу;
- основи віршування;
- експресивні засоби і стилістичні прийоми; функціональні та мовні стилі;
- специфіку художнього перекладу; проблеми передачі засобів виразності;
- творчий шлях авторів, твори яких перекладають.

вміти:

- проводити підготовчу роботу початкового тексту; аналізувати його смислову структуру, виявляти всю інформацію, яку необхідно передати у перекладі;
- виробляти цілісну стратегію перекладу художнього тексту з урахуванням його смислового наповнення, жанрової приналежності; робити підрядковий переклад поетичного тексту; складати партитуру оригіналу, робити варіанти художнього перекладу;
- здійснювати якісний письмовий переклад художніх текстів з дотриманням норм побудови тексту мови оригіналу;
- професійно користуватися словниками, довідниками, базами даних та іншими джерелами інформації, вміти використовувати їх у перекладацькій діяльності;
- використовувати знання і навички в галузі лінгвістики перекладу в оцінці і критичному аналізі чужих перекладів, редагувати письмові переклади.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль № 1. Історія художнього перекладу

Тема 1. *Художній переклад як вид літературної творчості.*

Тема 2. *Історія художнього перекладу – органічна частина історії літератури.*

Тема 3. *Сучасні дискусії про художній переклад.*

Модуль 2. Специфіка перекладу художнього тексту.

Тема 4. *Переклад як особлива «художня діяльність» та історичне поняття.*

Тема 5. *Роль художнього перекладу.*

Тема 6. *Особливості перекладу художніх творів різних жанрів.*

Тема 7. *Проблеми поетичного перекладу.*

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	с/п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовний модуль № 1. Історія художнього перекладу						
Тема 1. Художній переклад як вид літературної творчості.	19	4	2		6	7
Тема 2. Історія художнього перекладу – органічна частина історії літератури.	20	4	2		7	7
Тема 3. Сучасні дискусії про художній переклад.	21	4	2		7	8
Разом за змістовим модулем 1	60	12	6		20	22
Модуль 2. Специфіка перекладу художнього тексту.						
Тема 4. Переклад як особлива «художня діяльність» та історичне поняття.	10	2			4	4
Тема 5. Роль художнього перекладу.	10	2			4	4
Тема 6. Особливості перекладу художніх творів різних жанрів.	18	4	2		6	6
Тема 7. Проблеми поетичного перекладу.	22	4	4		8	6
Разом за змістовим модулем 2	60	12	6		22	20
Усього годин	120	24	12		42	42
ІНДЗ						
Усього годин	120	24	12		42	42

4. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Художній переклад як вид літературної творчості.	4
2	Тема 2. Історія художнього перекладу – органічна частина історії літератури.	4
3	Тема 3. Сучасні дискусії про художній переклад.	4
4	Тема 4. Переклад як особлива «художня діяльність» та історичне поняття.	2
5	Тема 5. Роль художнього перекладу.	2
6	Тема 6. Особливості перекладу художніх творів різних жанрів.	4

7	Тема 7. Проблеми поетичного перекладу.	4
	Всього	24

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Художній переклад як вид літературної творчості.	2
2	Тема 2. Історія художнього перекладу – органічна частина історії літератури.	2
3	Тема 3. Сучасні дискусії про художній переклад.	2
4	Тема 4. Переклад як особлива «художня діяльність» та історичне поняття.	0
5	Тема 5. Роль художнього перекладу.	0
6	Тема 6. Особливості перекладу художніх творів різних жанрів.	2
7	Тема 7. Проблеми поетичного перекладу.	4
	Всього	12

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Художній переклад як вид літературної творчості.	7
2	Тема 2. Історія художнього перекладу – органічна частина історії літератури.	7
3	Тема 3. Сучасні дискусії про художній переклад.	8
4	Тема 4. Переклад як особлива «художня діяльність» та історичне поняття.	4
5	Тема 5. Роль художнього перекладу.	4
6	Тема 6. Особливості перекладу художніх творів різних жанрів.	6
7	Тема 7. Проблеми поетичного перекладу.	6
	Всього	42

8. Індивідуальні завдання

1. Підготовка творчих робіт.
2. Конспектування наукових праць.
3. Робота зі статтями.

9. Методи навчання

1. Пояснювально-ілюстративний.
2. Проблемний виклад.
3. Частково-пошуковий (евристичний).
4. Дослідницький.

10. Методи контролю

1. Усне опитування (індивідуальне та фронтальне).
2. Письмові відповіді на запитання.

3. Поточне тематичне тестування.
4. Контрольне тестування.
5. Виконання контрольних завдань.
6. Перевірка творчих робіт.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль знань			залік	Сума
Контрольний модуль 1	Контрольний модуль 2	Індивідуальне завдання	20	100
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	20		
30	30			

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ЗА ШКАЛОЮ ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

12. Методичне забезпечення

1. Конспект опорних лекцій (паперові).
2. Плани практичних занять.
3. Методичні вказівки до самостійної роботи студента
4. Методичні вказівки до виконання індивідуальної роботи студента.
5. Тестові завдання.
6. Перелік питань для контролю з кожного модуля і дисципліни в цілому.

13. Рекомендована література

Основна:

1. Вопросы художественного перевода. – М.: Высшая школа, 1971. – 325с.
2. Гачечиладзе Г. Р. Художественный перевод и литературные взаимосвязи. – М.: Советский писатель, 1980. – 256с.

3. Гумилев Николай. Переводы стихотворные // Николай Гумилев. Сочинения в трех томах. – Т. 3. – М.: Художественная литература, 1991. – 432с.
4. Казакова, Тамара Анатольевна. Художественный перевод [Текст] : теория и практика: учеб. / Т. А. Казакова. - СПб. : Инъязиздат, 2006. - 536 с.
5. Кашкин И. А. Для читателя-современника. – М.: Сов. писатель, 1968. – 556с.
6. Перевод как лингвистическая проблема. Сборник статей /Под редакцией Н.К. Грабовского). – М.: МГУ, 1982. – 120с.
7. Семенец О. Е., Панасьев А.И. История перевода: Учебное пособие. – К.: КГУ, 1989. – 296с.
8. Солодуб, Юрий Петрович. Теория и практика художественного перевода [Текст] : учеб. пособие: рек. УМО / Ю. П. Солодуб, Ф. Б. Альбрехт, А. Ю. Кузнецов . - М. : Академия, 2005. - 298 с.
9. Федоров А.В. Основы общей теории перевода. – М.: Высш. шк., 1983. – 310с.
10. Чужакин А., Палажченко П. Мир перевода, или вечный поиск взаимопонимания. Учебное пособие. – М.: Велент, 1999. – 161с.
11. Чуковский К. Высокое искусство. – М.: Советский писатель, 1988. – 352с.
12. Шлейермахер Фридрих. О разных методах перевода// Вестник МГУ. Сер. 9. Филология. – 2000. – № 2. – С. 127-145.

Додаткова:

1. Аверинцев С.С. Поэты. – М.: Школа «Языки русск. литературы», 1996. – 364с.
2. Белинский В.Г. Полное собрание сочинений. – Т. 9. – М.: Художественная литература, 1976. – 858с.
3. Берман А. Ф. Шлейермахер и В. фон Гумбольдт: перевод в герменевтико-языковом пространстве// Вестник МГУ. Сер. 9. Филология. – 2000. – № 4. – С. 118-129.
4. Виноградов В.С. Избранные труды: История русского литературного языка. – М.: Наука, 1978. – 319с.
5. Гарбовский Н.К. Герменевтический аспект перевода: типология ошибок понимания оригинального текста// Вестник МГУ. Сер. 19. Лингвистика и межкультурная коммуникация. – 2002. – № 1. – С. 7-24.
6. Гарбовский Н.К. Этьен Доле – родоначальник французской теории перевода// Вестник МГУ. Сер. 19. Лингвистика и межкультурная коммуникация. – 2001. – № 1. – С. 153-168.
7. Гончаренко С. К вопросу о поэтическом переводе// Тетради переводчика. – М.: Высшая школа, 1972. – № 9. – С. 81-91.
8. Жуковский и русская культура. – Л.: Наука, 1987. – 502с.
9. Жуковский В.А. Собрание сочинений в трех томах. – Т. 3. – М.: Художественная литература, 1980. – 621с.
10. Краткая литературная энциклопедия. – Т. 5. – М.: Советская энциклопедия, 1968. – С. 656 – 665.
11. Клюева В.Н. Заметки о переводе с украинского языка// Тетради переводчика. – М.: Высшая школа, 1960. – № 1 (4). – С. 75-86.
12. Комиссаров В.Н. Слово о переводе. Почерк лингвистического учения о переводе. – М.: Международные отношения, 1973. – 215с.
13. Комиссаров В.Н. Теория перевода. – М.: Высшая школа, 1990. – 250с.
14. Копанев И. П. Вопросы истории и теории художественного перевода. – Минск: БГУ, 1972. – 295с.
15. Костикова О. И. Достоевский во Франции: век перевода// Вестник МГУ. Сер. 19. Лингвистика и межкультурная коммуникация. – 2001. – № 4. – С. 135-142.
16. Левый И. Искусство перевода. – М.: Прогресс, 1974. – 397с.
17. Мартынов Л. Проблема перевода // Юность. – 1963. – № 3. – С. 57-59.
18. Мастера поэтического перевода. XX век. – СПб.: Академический проект, 1997. – 880с.
19. Мастерство перевода. – М.: Советский писатель, 1971. – 488с.; 1973 – 527с.; 1979. – 592с.
20. Науменко А.М. Перевод как обработка // Вісник Харківського національного університету. – Харків: Константа, 2000. – С. 193-198.

21. Пастернак Б.Л. Собрание сочинений в пяти томах. – Т. 4. – М.: Художественная литература, 1991. – 912с.
22. Перевод как испытание культуры (материалы Круглого стола)// Вестник МГУ. Сер. 9. Филология. – 2000. – № 6. – С. 109-131.
23. Перевод – средство взаимного сближения народов: художественная публицистика. – М.: Прогресс, 1987. – 638с.
24. Полубиченко Л.В. Всероссийская научно-практическая конференция «Проблемы перевода: теория и практика»: Москва, 22 – 23. 01. 2002// Вестник МГУ. Сер. 19. Лингвистика и межкультурная коммуникация. – 2002. – № 2. – С. 116-117.
25. Принципы художественного перевода. – Петроград: Государственное издательство, 1920. – 42с.
26. Рагойша В.П. Проблемы перевода с близкородственных языков. – Минск: ДГУ, 1980. – 184с.
27. Россельс В.М. Сколько весит слово: Статьи. – М.: Советский писатель, 1984. – 432с.
28. Рыльский М. Из размышлений переводчика об особенностях художественного перевода// Новый мир. – 1954. – № 10. – С. 277-299.
29. Соколова Татьяна. Сказать почти то же самое (Умберто Эко о переводах)// Литературная учеба. – 2004. – № 3. – С. 206-217.
30. Табарев В.З. Практикум по художественному переводу (из опыта работы)// Вісник ЗДУ. – 2002. – № 4. – С. 164-167.
31. Федоров А. Искусство перевода и жизнь литературы. – М.: Высшая школа, 1983. – 350с.
32. Цветкова М.В. «Ключевые слова» и перевод поэтического текста: на примере стихотворения М. Цветаевой «Попытка ревности»// Вестник МГУ. Сер. 9. Филология. – 2002. – № 2. – С. 133-141.
33. Цоффка В.В. Об эволюции Жуковского-переводчика// Вестник МГУ. Сер. 9. Филология. – 1983. – № 1. – С. 58-62.
34. Эткинд Е. Русские поэты-переводчики от Тредиаковского до Пушкина. – Л.: Наука, 1975. – 246с.

Інформаційні ресурси

1. Вафеев Р. А. Теоретические вопросы перевода художественных текстов // Вестник Челябинского государственного университета. – 2009. – № 43. – С. 27–30. – Режим доступа : <http://elibrary.ru/item.asp?id=13104558>.
2. Голубцов С. А. Перевод в контексте жанровой проблематики // Культурная жизнь Юга России. – 2008. – № 3. – С. 102–103. – Режим доступа : <http://elibrary.ru/item.asp?id=12898648>.
3. Ланчиков В. К. Развитие художественного перевода в России как эволюция функциональной установки // Вестник Нижегородского государственного лингвистического университета им. Н.А. Добролюбова. – 2009. – № 4. – С. 163–172. – Режим доступа : <http://elibrary.ru/item.asp?id=12062110>.
4. Макарова Л. С. Инструментарий анализа художественного перевода // Вестник Адыгейского государственного университета. – 2007. – № 2. – С. 120–122. – Режим доступа : <http://elibrary.ru/item.asp?id=11929405>.
5. Межова М. В. Национально-культурный аспект перевода художественной литературы // Омский научный вестник. – 2008. – № 6. – С. 178–180. – Режим доступа : <http://elibrary.ru/item.asp?id=15506907>.
6. Нуриев В. А. Единица перевода, единица ориентирования, переводема: различные подходы к определению одной категории // Известия Российского государственного педагогического университета им. А.И. Герцена. – 2008. – № 76-1. – С. 265–268. – Режим доступа : <http://elibrary.ru/item.asp?id=11780245>.
7. Привалова Ю. В. Вопросы формирования культурно-языковой личности, обладающей межкультурной компонентой переводческой компетенции, при обучении художественному переводу // Известия Южного федерального университета. – Технические науки. – 2010. – Т. 111. – № 10. – С. 110-114. – Режим доступа : <http://elibrary.ru/item.asp?id=15283458>.

8. Рябова М. В. Перевод художественных текстов: проблема национально-культурной специфики // Филологические науки. Вопросы теории и практики. – 2009. – № 2. – С. 212-216. – Режим доступа : <http://elibrary.ru/item.asp?id=15207844>.
9. Сорокин Ю. А. Художественный перевод и его фиктивная реальность // Мир лингвистики и коммуникации: электронный научный журнал. – 2008. – Т. 1. – № 10. – С. 33–37. – Режим доступа : <http://elibrary.ru/item.asp?id=11790561>.